

VÍKEND OTVORENÝCH PARKOV A ZÁHRAD

10. ~ 11. jún 2017

Milí priatelia parkov a záhrad!

Od roku 2007 pre Vás pripravujeme podujatie Víkend otvorených parkov a záhrad, ktorého cieľom je prezentovať, vyzdvihovať a osláviť hodnoty parkov a záhrad Slovenska. Sme veľmi radi, že práve tento rok, kedy uplynie 10 rokov od začiatku organizovania podujatia Vás môžeme trochu netradične pozvať aj na prvú návštevu našich nových priestorov, kde sa v blízkej dobe chceme pravidelne stretávať so všetkými Priateľmi a priaznivcami parkov a záhrad. V našom programe si Vás dovoľujeme pozvať na Dni otvorených dverí do Rómerovho domu na Zámocníckej č. 10 v Bratislave. Viac informácií o výstave a návšteve tejto lokality nájdete v texte nižšie.

Spolu s našimi partnermi a dobrovoľníkmi, ktorým aj tento rok ďakujeme za ich čas, ochotu a ústretovosť, sme aj tento rok pre Vás pripravili pestrý program a prehliadky mnohých parkov, záhrad či iných významných otvorených plôch.

Súčasťou programu je prezentácia nových a obnovených parkov a záhrad, ako napríklad parčík na Svoradovej ulici alebo Gaštanica na Kolibe. Svoje brány opäť otvára záhrada Veľvyslanectva Ruskej federácie, či obľúbená Kochova záhrada. Pre tých, ktorí hľadajú pokoj a priestor pre meditácie, odporúčame návštevu Františkánskej kláštornej záhrady alebo Bratislavskej kalvárie. Pre rodiny s deťmi a záujemcov o „posedenie v tráve“ dávame tip na Vrakunskú komunitnú záhradu, prípadne Prüger-Wallnerovu záhradu pri Horskom parku, pokochať sa môžete aj Landart umením v záhrade v Podunajských Biskupiciach.

Naši sprievodcovia - dobrovoľníci Vám ako dôležitú súčasť kultúrneho a prírodného dedičstva Bratislavy predstavia aj vilu s historickým parčíkom, postavené v r. 1942 pre riaditeľa vtedajšej Dynamitky, Ondrejský cintorín, barokovú záhradu na severnej terase Bratislavského hradu a mnohé ďalšie lokality.

Pre priateľov prírodnej pestrosti a sebestačnosti sme v spolupráci so Záhradnou architektúrou 7VFS pripravili Malý návod na vytvorenie prírodnej záhrady, ktorý Vám poskytnú naši dobrovoľníci. Milovníkom umenia je určený I. ročník umenia vo verejnom priestore pod názvom Hidden Places. Nezabudli sme ani na súťažectvých návštevníkov, pre ktorých sme pripravili ďalšie kolo súťaže Podďte s nami do záhrady s možnosťou vyhrať skvelú cenu v podobe prehliadky súkromnej ukážkovej prírodnej záhrady pani Hanky Sekulovej v Ivanke pri Dunaji.

Veríme, že z nášho programu si vyberiete aj Vy a spolu so svojimi rodinami, priateľmi či len tak sami sa vyberiete na prechádzky po našich parkoch a záhradách, na ktoré Vás srdečne pozývame!

Za organizátorov podujatia

Michaela Kubíková
Národný Trust n.o.

Podujatie sa koná pod záštitou ministra kultúry SR p. Mareka Maďariča, ministra životného prostredia p. Lászlo Sólymosa a primátora Hlavného mesta SR Bratislavy p. Iva Nesrovnala. Podujatie je súčasťou Korunovačných slávností.

1. Rómerov dom

Zámočnícka 10 /GPS: 48.144999951, 17.107783556

DOM PRIATEĽOV PARKOV A ZÁHRAD

V dome na Zámočníckej 10 sa 12. apríla 1815 narodil František Rómer – vedec, polyhistor uznávaný doma i v zahraničí. Bol to vysokoškolský pedagóg, rímskokatolícky kňaz a cirkevný hodnostár, ktorý sa do uhorskej, a teda tým aj slovenskej a maďarskej histórie a vedy natrvalo zapísal najmä ako archeológ, historik a prírodovedec.

Uznávaný vedec zanechal nezmazateľnú stopu vo viacerých oblastiach vedeckého a kultúrneho života Slovenska. Skúmal flóru Bratislavy a jej okolia a v petržalskom parku založil malú botanickú záhradu.

V súčasnosti je objekt Rómerovho domu vlastníctvom dvoch evanjelických cirkevných zborov, ktoré ho v roku 2014 dali do dlhodobého prenájmu mimovládnej organizácii, pôsobiacej v oblasti ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva - Národnému Trustu n.o.

Projekt obnovy Rómerovho domu Národného Trustu n.o. a jeho partnerov (Nadácie pre záchranu kultúrneho dedičstva, Obnovy s.r.o., pána Viktora Novanského a pani Tomoko Mizuyori) má za cieľ obnoviť pamiatku spôsobom, aby rešpektovala svoje historické prostredie, architektonické, umelecké a ďalšie hodnoty.

Partneri projektu plánujú objekt interpretovať a prezentovať ako významnú súčasť kultúrneho a stavebného dedičstva Bratislavy so zameraním sa na osobnosť Floriána Františka Rómera a svojimi aktivitami chcú nepriamo nadviazať na dielo a odkaz tohto významného človeka, ktorý v oblasti ochrany pamiatok, histórie, umenia či archeológie a prírodovedy svojim progresívnym myslením často predstihol svoju dobu..

Národný Trust n.o. - iniciátor a hlavný organizátor podujatia Víkend otvorených parkov a záhrad pozýva návštevníkov VOPZ na návštevu uvedených priestorov, ktoré budú okrem iného slúžiť aj na pravidelné stretávanie sa záujemcov o problematiku ochrany, obnovy a zmysluplného využívania parkov a záhrad na Slovensku.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ Nedeľa 11.6.2017 ■

10:00 – 18:00 – prehliadky rodného domu Floriána Rómera

10:00 – 18:00 – Víkend otvorených parkov a záhrad od roku 2007 – výstava venovaná podujatiu Víkend otvorených parkov a záhrad

10:00 – 18:00 – **Posedenie u Rómera** – Pop-up reštaurácia s možnosťou občerstvenia

10:00 – 18:00 – **Obnova Rómerovho domu očami študentov** – výstava prác študentov FA STU v BA

2. Záhrada Veľvyslanectva Ruskej federácie

Vstup z Godrovej ulice č. 4/GPS: 48.148717, 17.100829

VILOVÁ ZÁHRADA

Dvojpodlažná budova tzv. Fábryho vily, v ktorej dnes sídli Veľvyslanectvo Ruskej federácie bola postavená v roku 1915 podľa projektu architekta Michala Harminca pre známeho advokáta Pavla Fábryho. Roku 1925 prešla rekonštrukciou. Lokalita Palisád, v ktorej sa nachádza, zdôrazňovala vysoké sociálne postavenie majiteľa, ktorý

sa okrem advokátskej činnosti angažoval aj v kultúrnom a politickom živote a podnikaní. Pri vile sa nachádza do dnešných dní udržiavaná pravidelná záhrada, ktorá je verejnosti bežne neprístupná.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■

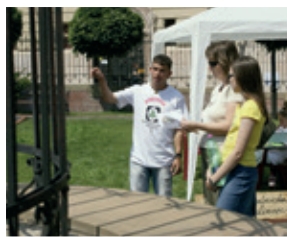
10:00 – 16:00 – prehliadky záhrady so sprievodcom a záhradníkom

3. Františkánska kláštorňá záhrada

Vstup z Františkánskej ulice/GPS: 48.145086, 17.108858

● **MEDITAČNÁ ZÁHRADA**

Kláštorná záhrada františkánov patrí k najstarším záhradným úpravám na území Bratislavy. História františkánov v Bratislave siaha až do polovice 13. storočia. Rád si v Bratislave vybuďoval rozsiahly komplex s kláštorom a ranogotickým kostolom - nakoľko kostol bol budovaný na podnet uhorského kráľa Ondreja III. a ním aj financovaný, rovnako aj kláštor. Na rozľahlej ploche záhrady pestovali františkáni nielen zeleninu a ovocie, ale aj liečivé byliny, potrebné na ošetrovanie chorých v kláštorňom hospitáli. V 18. storočí upravili veľkú stredovekú, pôvodne obdĺžnikovú františkánsku záhradu v barokovom slohu. Ján Matej Korabinský uvádza, že záhrada s fontánou s výbornou horskou vodou má krásnu úpravu.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ Nedeľa 11.6.2017 ■

Sobota 10.6.2017

9:00 – 23:00 – **Dotyk kláštornej záhrady** - ticho, pokoj a príjemné stretnutia

12:00 – 18:00 – **Kláštorná záhrada v minulosti a dnes** - lektorované prehliadky záhrady s bratom Bartimejom (od 14:00 hod) a sprievodcami

9:00 – 23:00 – **Festival Hidden Places** – Site Specific inštalácia Martina Špirca – „Vyradené z archívov“

Inštalácia bude pozostávať z vyradeného archívu diapozitívov prvej dámy slovenskej kunsthistorie Alžbety Güntherovej-Majerovej. Tento archív bol vyhodnený pri smetnom koši Vysokkej školy výtvarných umení, ktorý našiel Profesor Daniel Fischer. Celý archív preniesol späť do kabinetu a tam z neho vytvoril inštaláciu. Dielo je teda reinštaláciou archívu Alžbety Güntherová-Mayerová profesorom Daniela Fischerom a následne výtvarníkom Špircom.

Nedeľa 11.6.2017

9:00 – 22:00 – **Festival Hidden Places** – Site Specific inštalácia – Vyradené z archívov

12:00 – 18:00 – **Kláštorná záhrada v minulosti a dnes** - lektorované prehliadky záhrady s bratom Bartimejom (od 14:00 hod) a sprievodcami

14:00 – 21:00 – **Kláštorná kaviareň**

Počas omší o 9:00, 10:30, 12:00, 16:30 a 18:30 Vás prosíme o zachovanie ticha.

4. Prüger-Wallnerova záhrada

Vstup z Nekrasovovej ulice/GPS:48.157715, 17.096617

● **PIKNIKOVÁ DETSKÁ ZÁHRADA**

Vznikla koncom 19. storočia, keď si na severovýchodnom svahu kopca s Horským parkom začali bohatí mešťania stavať vily. Majitelia hotelov Carlton a Savoy Prüger-Wallnerovi si dali postaviť dodnes stojacu vilu na vyvýšenom miestej Havlíčkovej ulice. Na terase pri dome bol malý bazén, členitý

terén záhrady v okolí vily bol upravený v prírodno-krajinárskom štýle ako okrasná záhrada, zvyšná časť pozemku slúžila ako úžitková záhrada. V nej sa pestovali kvety a zelenina, v južnej časti dodnes stoja štyri skleníky a domček s kotolňou na ich vykurovanie.

PROGRAM: Nedeľa 11.6.2017 ■

Nedeľa

12:00 – 18:00 – prehliadky záhrady so sprievodcom + Pop-up piknik pre deti i dospelých

12:00 – 18:00 – súťaž o najlepšiu Bratislavskú ovocnú bublaninu o zaujímavé ceny

(Bublaniny môžete prineŕ s sebou a odovzdať našim dobrovoľníkom na lokalite od 11:30 hod)

5. Bratislavská Kalvária

Vstup z ul. Na Kalvárii/GPS48.159637592, 17.099640369

BOŽIA ZÁHRADA

Vznikla ako jedna z najvýznamnejších v celom Uhorsku, v 19. storočí sa dočkala významnejšej obnovy ako aj úpravy celého areálu a bez väčšej ujmy prečkala aj vojnu, avšak komunistický režim ju v 50 rokoch 20. storočia zámerne zničil. Zachoval sa len kríž a torzá niekoľkých sôch, no k významným a ojedinelým pamätníkom Kalvárie patrí aj malá modlitebná knižka z roku 1723, ktorá okrem modlitieb obsahuje aj správu o jej vzniku.

Bratislavská Kalvária na Kalvárskom vrchu bola postavená medzi prvými v Uhorsku, na pamiatku bitky proti Turkom pri Viedni v roku 1683. Vznikala v rokoch 1694 – 1702 a v 20. rokoch 18. storočia, nachádza sa severne od mesta Bratislava a

zahŕňala komplex s dvoma kaplnkami, skupinou Ukrižovania, sv. hrobom a súborom 11-tich zastavení. Prvé zastavenie krížovej cesty sa nachádzalo v priestoroch dnešnej zastávky SAV, pri Kostole svätého Cyrila a Metoda. Keď v tých miestach postavili hotel Dax, citlivo zakomponovali kaplnku do zadnej steny hotela. Po premenovaní na hotel Kriváň ju zamurovali a kaplnku postupne búrali a odstraňovali. V roku 1713 bol práve priestor Kalvárie útočiskom pre Bratislavčanov, ktorí tú prežili povestný mor. Pred 250 rokmi si vybrali pústy kostolík na vršku pri Kalvárii za svoj príbytok dvaja pustovníci, fráter Blažej a fráter Hieronym. V noci 18. marca 1758 však boli obaja na tomto mieste zavraždení. Najväčší zásah dostala Kalvária počas výstavby Pražskej cesty, kedy bola jej veľká časť úplne zničená. Z objektov sa v hrubej stavbe zachovalo jediné, šieste zastavenie, ktoré sa nachádza povyš oporného múru nad Pražskou cestou a na samotnom návrší kríž – stále vzácny symbol historickej Kalvárie. Bratislavskú Kalváriu na Kalvárskom vrchu opatruje s podporou Bratislavskej arcidiecézy KZ Sprevádzajúci - pútnické bratstvo Viac na: <http://www.sprevadzajuci.sk>

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ **Nedeľa 11.6.2017** ■

Sobota 10.6. 2017

10:00, 11:00, 12:00, 13:00 – lektorované prehliadky so sprievodcom

14:00, 15:00 – **Zaniknutá dominanta mestskej panorámy** - prednáška Mgr. Milana Čiča, SNG BA

10:00 – 16:00 – **Kalvária pred sto rokmi a dnes** - výstava fotografií architektov manželov Hantabalovcov; paralelne - výstava KZ Sprevádzajúci: História - súčasnosť - budúcnosť

Nedeľa 11.6.2017

11:00 – **História a súčasnosť Bratislavskej Kalvárie** - rozprávanie Ing. Evy Duckovej o vzniku krížovej cesty

10:00 – 16:00 – **Kalvária pred sto rokmi a dnes** - výstava fotografií architektov manželov Hantabalovcov; paralelne - výstava KZ Sprevádzajúci: História - súčasnosť - budúcnosť

6. Kochova záhrada

Vstup z Bartoňovej ul./GPS: 48.146154, 17.094158

VŤDYZELENÁ ZÁHRADA

Na svahoch dnešnej Partizánskej ulice sa začiatkom 20. storočia rozprestierali väčšinou vinice a ovocné sady. V jednom z nich začal v roku 1929 Dr. Koch s výstavbou súkromného sanatória podľa projektov architekta Dušana Jurkoviča. Už pri výstavbe budovy mysleli aj na úpravu prudkého svahu za ňou. Ten zachytili opornými múrmi a doplnili prvkami navrhnutými architektom Jindřichom Mergancom v štýle práve dokončenej budovy. Výsadby v záhrade navrhol a uskutočnil mlyňanský záhradník Jozef Mišák. Využil pestré členenie záhrady a vhodným rozmiestnením materiálu vytvoril na ploche asi 0,5 ha veľmi pôsobivé dielo záhradného umenia. Porasty záhrady tvorili prevažne vŕdzyzelené rastliny, ktorým sa tu vďaka špecifickým mikroklimatickým pomerom veľmi dobre darilo.

Kochova záhrada stále predstavuje významný dendrologický objekt; koncom roka 2011 tu bolo determinovaných 110 taxónov drevín, z toho 25 ihličnatých a 16 vŕdzyzelených listnatých. Až 88 taxónov patrí k introdukovaným druhom, pochádzajúcim z juhovýchodnej Ázie (Japonska, Kórejského polostrova) alebo zo Severnej Ameriky. V súčasnosti záhrada vyžaduje rýchly odborný zásah. V dôsledku dlhodobého nedostatku údržby došlo k narušeniu porastovej štruktúry a k zmenám svetelných a mikroklimatických pomerov. V porastoch prevládli druhy, ktoré sú konkurenčne silné a svojím mohutným vzrastom vytlačujú iné, náročnejšie či menej životaschopné druhy. Sú to hlavne tis obyčajný (*Taxus baccata*) a lieska obyčajná (*Corylus avellana*), ktoré v centrálnej časti záhrady postupne znemožnili existenciu iných drevín. V okrajových častiach sa voľne šíri napr. svíb krvavý (*Swida sanguinea*) či pamelník biely (*Symphoricarpos alba*).

Snahou Národného Trustu n.o. je spolu s vlastníkom Kochovej záhrady nájsť efektívne riešenie, ktorým v prvom rade zastavíme ďalšiu degradáciu záhrady, a následne ju vhodným spôsobom sprístupníme verejnosti. Veríme, že sa nám podarí nájsť zmysluplné a transparentné riešenie, ktoré ocení odborní a laická verejnosť, aj všetci priaznivci parkov a záhrad Slovenska, ktorí každým rokom pribúdajú. Viac informácií o našom úsilí nájdete na stránke www.kochovazahrada.sk

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ Nedel'a 11.6.2017 ■

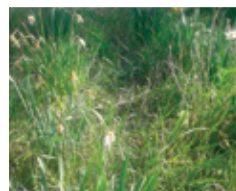
12:00 – 17:00 – „Záhrada pre zdravie i krásu“ - lektorované prehliadky so sprievodcom

7. Vrakunská komunitná záhrada

Vstup z Leknovej ul. (za čistíčkou OV)/GPS: 48.152639, 17.216779

ZÁHRADA POKOJA A TVORIVOSTI

Naša záhrada slúži na relaxáciu a predstavuje miesto kde rozvíjame našu tvorivosť. Prívlastok komunitná znamená, že sa o záhradu staráme spoločne ako skupina ľudí. Spolupracujeme. Pestujeme si v záhonoch a na poličkách zeleninku, sadíme nové stromy, budujeme náučný chodník a zachytávača dažďovej vody. Plánujeme postaviť pec. Pokračujeme vo včelárni. Pre aktívny oddych máme aj ping-pongový stôl a pre neaktívny hojdaciu sieť a čítaťreň plnú kníh. Záhrada sa nachádza pri vodnom toku

Malý Dunaj a kúsok od nás, v malom lesíku, máme jazero s ľudovým názvom Tikitaki. K tomuto jazeru budujeme náš náučný chodník. Záhrada je samozrejme otvorená pre rôzne workshopy, posedenia, nové učebné metódy, školenia, kurzy...u nás sa fantázii medze nekladú.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ Nedeľa 11.6.2017 ■

10:00 – 18:00 – Prehliadky záhrady so sprievodcom, ktoré sa budú konať podľa aktuálnej situácie na lokalite a v prípade záujmu návštevníkov. Súčasťou programu bude aj otvorenie novej Klubovne komunitnej záhrady.

8. Land Art - umenie na Záhrade Podunajské Biskupice/GPS: 48.121914, 17.222185 **INÁ ZÁHRADA**

Súčasťou moderného záhradného designu sú aj umelecké objekty a inštalácie (okná v priestore, akrylové steny, kovové vlny, objekty z rozprávok, drôtené hniezda, rozpadnuté múriky, vtáče búdky, šachovnice, jamy a kopce, ilúzie, perspektíva, rebríky do neba).

Inštalovaním objektu v exteriéri vznikne vizuálny dominantný prvok, ktorý priťahuje pozornosť. V prípade prepojenie objektu s krajinou ide o LAND ART prvok.

Zložito – umelecky povedané?? Prídte sa pozrieť na Víkend otvorených parkov a záhrad. Na jednom dlhodobo neudržiavanom poli na konci Bratislavy sme pre Vás pripravili priestorové inštalácie. Uvidíte rebrík do neba, obrovské vtáče hniezdo, ružového zajaca a jeho cestu do stredy zeme, oplotenie v štýle Beethovenovej symfónie a iné originálne diela. Inšpirovať sa môžete aj montessori záhradnými aktivitami pre deti do 6 rokov. Našou prezentáciou chceme vrátiť sochy, inštalácie a iné umelecké objekty do záhrad. Taktiež chceme upozorniť na recykláciu už použitých „vecí“, ktoré často končia v odpade...ale pri troche kreativity je možné vyrobiť z nich originálne umelecké prvky.

Počas prehliadky priestorových inštalácií je možnosť urobiť si pekné fotky, poprípade skonzultovať so záhradným architektom možnosť umiestnenia priestorovej inštalácie na svojej záhrade.

PROGRAM: Nedeľa 11.6.2017 ■

Inštrukcie: umelecké objekty budú inštalované na dlhodobo neudržiavanom poli, na ktorom rastie v súčasnej dobe vysoká tráva. Poprosíme Vás, použiť repelent voči bodavému a savému hmyzu a zvoliť vhodnú obuv a oblečenie. Montessori aktivity pre deti budú vzhľadom na vek vyžadovať prítomnosť rodiča, resp. iný sprievod z dôvodu bezpečnosti, nie je zabezpečený dozor.

V rámci priestorových inštalácií plánujeme aj workshop Mayského umenia, lektorkou bude Patrícia Arvo z ateliéru LA VIDA y KUAN. Workshop bude prebiehať v sobotu 10.7.2017 od 9:00 – do 19:00 hod. (prípadná zmena vyhradená). Na workshop je potrebné sa prihlásiť – link <https://www.facebook.com/events/295887560825384/>

Nájdete nás: Vstup z Vinohradníckej ulice (parcela sa nachádza pred veľkým bytovým domom Perlička) – v smere na Miloslavov- „Opilecká cesta“, parkovanie popri pozemku; dostupnosť autobusom – konečná zastávka č. 67 – Vinohradnícka, peši cca 300m. V blízkosti zmrzlinareň. WC nie je zabezpečené, terén ťažšie prístupný pre vozičkárov.

9. Galéria Záhrada, Ateliér Erny Masarovičovej Vstup z Gorazdovej ul. 31/GPS 48.161562, 17.093632 **UMELECKÁ A JAZZOVÁ ZÁHRADA**

Dom manželov Erny Masarovičovej a Štefana Kissoczyho bol postavený v 60. rokoch. Podľa ideového návrhu a zároveň umlecko remeselnéj intervencie manželov ho projektoval Ing. arch.Oldrich

Černý a dnes je pravdepodobne jediným príkladom rodinného domu z obdobia ranej moderny v Bratislave. Stojí na špecifickom svahovitom pozemku na rohu dvoch ulíc, obklopuje ho záhrada a jeho súčasťou je aj pôvodný ateliér sochárky a šperkárky EM. Cez ulicu, na rohu Gorazdovej a Langsfeldovej ulice sa nachádza open air galéria Záhrada s vystavenými veľkoformátovými a sochárskymi site specific dielami, ktoré vznikli počas medzinárodného sympózia 1-8 SEM v rokoch 2009-2016.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ Nedela 11.6.2017 ■

Počas celého víkendu

- Open Air galéria Záhrada predstavuje veľkoformátové diela a sochárske site specific, ktoré vznikli v rámci medzinárodného sympózia 1-8 SEM v rokoch 2009 až 2016.
- Výstava obrazov Libora Kalába(CZ): Nový Světový řád
- Zvuková socha- inštalácia sochára Ľuba Mikleho: Long S CH C / tretí nástroj kompilácie Symfónie ľudskej tmy/

Sobota

14:30 – Komentovaná prehliadka domu a záhrady Erny Masarovičovej – sprevádza sochárka Katarína Kissoczy

15:30 – Zváračská chvíľka – ukážky zvárania v ateliéri

Nedela

14:30 – Komentovaná prehliadka domu a záhrady Erny Masarovičovej – sprevádza sochárka Katarína Kissoczy

16:00 – koncert Matúš Jakabčic/ gitara, Juraj Griglák/ kontrabas, Marián Ševčík/ bicie

10. Jurajov dvor

Vstup z ulice Pri dvore 3/GPS: 48.178996, 17.157676

RIADITEĽOVA ZÁHRADA

Historický parčík s vilou vybudovanou pre riaditeľa Dynamitky v roku 1942 zachovaný v autenticky spustenom stave bude po rokoch výnimočne sprístupnený počas Víkendu otvorených parkov a záhrad 2017.

PROGRAM: Piatok 9.6.2017 ■ Sobota 10.6.2017 ■ Nedela 11.6.2017 ■

Piatok 9. 6. 2017

9:00 – 16:00 – Naša Bratislava 2017 - upratovanie záhrady s dobrovoľníkmi

18:00 – 20:00 – Prečo Jurajov dvor? - prednáška o historických a prírodných hodnotách areálu Jurajov dvor (Ivor Švihran a Eva Danielová)

Sobota 10.6.2017 a Nedela 11.6.2017

10:00 – 20:00 – Jurajov dvor na VOPZ - prehliadky záhrady a vily na Jurajovom dvore so sprievodcom každú celú hodinu (posledný vstup o 19:30)

11. Cyklokuchyňa - Tyršovo nábrežie

Pod Starým mostom/GPS: 48.135477, 17.116913

KOMUNITNÁ ZÁHRADA

Cyklokuchyňa je komunitná dobrovoľnícka cyklotdieľňa - miesto, kde sa varí jedlo, kultúra a bicykle. V okolí svojej dielne nedávno vybudovala komunitnú záhradu, aby skrášila nehostinné prostredie rozbitého parkoviska a vytvorila zaujímavý verejný priestor, kde môže realizovať svoje verejnoprospešné aktivity. I keď Cyklokuchyňa je pre ľudí otvorená už viac ako 6 rokov, do súčasného priestoru sa presťahovala pred rokom. Samotná záhradka je ešte čerstvá, vznikla len na jar 2017.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ Nedeľa 11.6.2017 ■

11:00 – 21:00

Počas víkendu si bude môcť každý prísť napríklad skontrolovať či opraviť bicykel, porozprávať sa s nami o záhradke aj dielni, prečítať si v našej čitárni niečo o cyklotoprave, oddýchnuť si pri dobrej hudbe, ale kľudne sa aj aktívne zapojiť a pomôcť.

12. Baroková záhrada Bratislavského hradu

Vstup cez areál BA Hradu/GPS: 48.143160, 17.101131

FRANCÚZSKA ZÁHRADA

Cisárovná Mária Terézia na začiatku 40. rokov 18. storočia rozhodla o zámere zrealizovať zásadnú prestavbu Bratislavského hradu na reprezentatívne sídlo.

Historická baroková záhrada na severnej terase Bratislavského hradu vznikala v dvoch časových etapách. Vznik novej záhrady na severnej terase iniciovala panovníčka už v roku 1741, teda ešte pred tzv. veľkou tereziánskou prestavbou hradného paláca a areálu hradu. Nariadila cisárskemu architektovi Antonovi Zinnerovi, aby na severnej strane zriadil ešte jednu záhradu zvanú parter, kde bolo potrebné zbúrať hajdučke mestočko a pre vojakov pripraviť projekt novej budovy (kasárni) na severných hradbách.

A. Zinner sa ujal návrhu tvorby záhrady už v septembri 1741, ktorá sa nakoniec vybudovala až v roku 1743 a mala veľkosť a tvar približne podobný neskoršie prebudovanej záhrade.

V druhej polovici 18. storočia v rámci poslednej fázy veľkej tereziánskej prestavby areálu hradu nahradila túto staršiu barokovú záhradu nová záhrada s francúzskym parkom, realizovaným vo svahu v štyroch výškovo členených úrovniach terás. Autorom projektu architektonického riešenia a záhradnej výsadby bol architekt Franz Anton Hillebrandt, ktorý akceptoval a prevzal základný koncept záhrady po predchádzajúcom autorovi A. Zinnerovi.

Pri poslednej rekonštrukcii barokovej záhrady sa metodicky vychádzalo z archívnych podkladov a typologicky a slohovo zachovaných barokových záhrad, ktoré vznikali v tom istom období ako

záhrada bratislavského hradu, so zameraním na prostredie rezidií rakúskeho cisárskeho dvora a objektov ovplyvnených týmito stavbami, v širšom kontexte na záhrady francúzskeho typu. Zrekonštruovaná baroková francúzska záhrada je využívaná ako oddychovo-relaxačný priestor pre návštevníkov hradu a mesta.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■

10:00 – 16:00 – „Záhrady Márie Terézie“ – lektorované prehliadky záhrady so sprievodcami

13. Ondrejský cintorín

Ul. 29. augusta/GPS: 48.147999, 17.121430

ZÁHRADA ŽIJÚCICH DUCHOV MESTA

Ondrejský cintorín je jedným z najstarších zachovaných cintorínov v Bratislave. Vznikol okolo roku 1784 na voľnej poľnohospodárskej pôde za záhradou grófa z Aspremontu (dnešná Medická záhrada), na okraji mesta. Cintorín v priebehu storočí rástol. Rástlo ale aj celé mesto a prázdne plochy okolo cintorína boli postupne celkom zastavané, až sa Ondrejský cintorín ocitol v samotnom centre mesta. Rozmach mesta podmielil vznik nových ulíc a časť cintorína, ktorá stála tomuto rozvoju v ceste, mu padla za obeť v 60. rokoch 20. storočia. Pochovávať sa na cintoríne prestalo už v 50. rokoch 20. storočia, výnimočne sa tu však pochováva aj v súčasnosti. Aj z tohto dôvodu sa v rokoch 1978-82 realizovala úprava Ondrejského cintorína na park. Napriek týmto zmenám tu odpočívajú mnohé významné osobnosti Bratislavy. Ich činy a diela ovplyvnili životy našich predkov, mnohým z nich môžeme byť dokonca ešte aj dnes vďační za to, akú tvár nášho domova pre nás i ďalšie generácie, vybudovali.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■ **Nedeľa 11.6.2017** ■

Hodinové prechádzky cintorínom, pri ktorých sa dozviete, kto boli Feiglerovci, Alojz Rigele, Ignác Gessay, Karol Jetting, Ján Nepomuk Batka, páter Scherz, Ferdinand Martinengo či Tivadar Ortvay a čo pre naše mesto urobili, prípadne kde sa s nimi ešte aj dnes môžeme stretnúť. Komentované prehliadky sa budú venovať životu a dielam týchto vynikajúcich osobností.

Vychádzky sa budú konať v sobotu i v nedeľu – o 10:00, 10:30, 11:00, 13:00, 13:30, 14:00 hod

14. Kollárovo námestie

GPS: 48.149774, 17.112396

BÝVALÝ OBILNÝ TRH

Kollárovo námestie vzniklo začiatkom 18. storočia, keď sem z priestorov dnešného Námestia SNP premiestnili obilný trh. Postupne pribúdali trhové stánky, neskôr aj obchod s múkou, piváreň alebo v roku 1880 hostinec Mýtnik. Naďalej sa tu však konali týždenné trhy so senom, slamou a obilím. Voľakedy sa námestie nachádzalo za vonkajším mestským opevnením. Časť starých múrov vidieť dodnes. Pomenovania Kollárovho námestia sa v minulosti menili spolu s využívaním pries-

toru a tak ho nazývali aj Traidmarkt, Fruchtmartplatz alebo Žitné námestie. Podľa významného slovenského básnika Jána Kollára ho pomenovali v roku 1930. Na Kollárovo námestie sa napájajú Radlinského, Mickiewiczova alebo Živnostenská ulica a dnes tu možno nájsť kasárne, divadlo alebo zábavné podniky. V dolnej časti námestia dominuje veľký komplex vojenských kasární. Boli postavené v 19. storočí a v minulosti ich označovali ako honvédske kasárne.

PROGRAM: Sobota 10.6.2017 ■

10:00 – 16:00 – lektorované prehliadky k histórii Kollárovhovho námestia a zároveň k projektu čiastočnej revitalizácie námestia, iniciovanou nadáciou Green Foundation - posterová prezentácia výstupov mapovaní námestia a **SADENIE KVETOV** s návštevníkmi podujatia.

15. Parčík Svoradova

Vstup zo Svoradovej ulice/GPS: 48.145626, 17.101163

STARONOVÁ ZÁHRADA

Uvedená plocha bola súčasťou historickej Pálffyho záhrady, ktorá sa rozprestierala medzi dnešnými ulicami Zámockou, Zochovou, Palisádmi. Prudký svah bol doplnený terasami, z ktorých sa jedna nachádza priamo v danom priestore. Novovybudovaný parčík je riešený ako oddychová zóna v zeleni s možnosťou pripojenia na wifi. Poskytne tiež priestor pre organizovanie menších podujatí, pre ktoré je pripravené javisko a hľadisko. Okrem iného možno v parku napr. aj premietat' na štitovú stenu susediaceho objektu divadelnej fakulty. Novovybudovaný parčík v na Svoradovej ulici je jednou z realizácií projektu Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy - pilotná aplikácia opatrení v oblasti zadržiavania zrážok v urbanizovanom prostredí „Bratislava zelenaj sa“, ktorý je spolufinancovaný grantom z finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórska a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Program: Sobota 10.6.2017 ■ Nedel'a 11.6.2017 ■

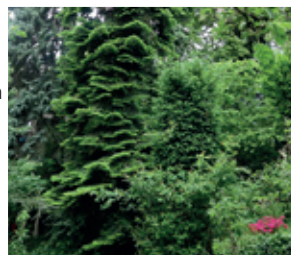
10:00 – 18:00 – individuálne prehliadky

16. Záhrada bratov Hubovcov

Starotur'ský chodník 1/a /GPS: 48.145071, 17.09253

UKÁŽKOVÁ ZÁHRADA

Pozemok záhrady na Starotur'skom chodníku kúpili Viktória a Gustáv Alexy v roku 1928. V tých časoch sa vinohrady nad hradom, pozdĺž dnešnej Mudroňovej začali menit' na vilovú štvrt'. Už vtedy tu boli vysadené popri ovocných stromoch aj niektoré smrek, jedľa a iné okrasné dreviny. V roku 1935 si tu dali postaviť vilu, v ktorej sa narodili ich vnuci, bratia Hubovci, ktorí so svojimi rodinami záhradu vlastnia dodnes. V polovici sedemdesiatych rokov prišlo nariadenie, že záhrada je nadmerná a treba časť predat', alebo v nej postaviť dom. Túto druhú možnosť využil starší z bratov. V tom čase tu už rástli mohutné stromy, ktorých koreňovému systému

sa mu za pomoci kamaráta architekta podarilo pri stavbe vyhnúť. Vďaka ich korunám tu dnes na leteckých snímkach tento dom vlastne vôbec nie je.

PROGRAM: Nedeľa 11.6.2017 ■

11:00 a 15:00 – Prehliadka záhrady s majiteľmi

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o súkromnú menšiu záhradu, je nutné sa dopredu zaregistrovať na adrese kubikova@nt.sk. Kapacita prehliadok záhrady je 12 osôb.

17. Gaštanica

Jeseniova ul. /GPS 48.168439, 17.107939

GAŠTANOVÁ ZÁHRADA

Mestský park v prírodnom prostredí zrevitalizovaný a vybudovaný v rámci projektu „Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy – pilotná aplikácia opatrení v oblasti zadržiavania zrážok v urbanizovanom prostredí“ - Bratislava zelenaj sa, ktorý je financovaný z grantu Finančného mechanizmu EHP a Nórska, a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. V parku boli ošetrené (viac ako 100 stromov) a vysadené aj stromy jedlých gaštanov. Súčasťou revitalizácie parku je tiež oddychová zóna s lavičkami, detským ihriskom, fitnes prvkami či výbeh pre psov. Park je tiež osvetlený.

Program: Sobota 10.6.2017 ■ **Nedeľa 11.6.2017** ■

10:00 – 17:00 – individuálne prehliadky

Zmena programu vyhradená!

ZOZNAM A MAPA VŠETKÝCH PRIHLÁSENÝCH LOKALÍT

Prehľad všetkých prihlásených parkov a záhrad s mapou a presnými inštrukciami ako sa k nim dostať nájdete na stránke podujatia www.vopz.sk alebo počas podujatia v stánkoch u našich dobrovoľníkov.

Sprievodný program k podujatiu:

Dobrovoľnícke brigády v Kochovej záhrade, Jurajovom dvore a v Rómerovom dome

V roku 2017 sme sa opäť rozhodli dobrovoľnícky pomôcť pri fyzickej údržbe niektorých vybraných parkov a záhrad v Bratislave. V Kochovej záhrade pripravujeme tento rok dobrovoľnícku brigádu dňa 9.6.2017 s Nadáciou Pontis v rámci projektu „Naše Mesto“. 9.6.2017 sa pripravuje v rámci projektu Naše mesto aj veľké dobrovoľnícke upratovanie v Jurajovom dvore a v Rómerovom dome na Zámočnickej č. 10. Viac sa dozviete na stránke www.nasemesto.sk.

Prezentácia projektu Landererovho parku a mestských lúk

Architekt a spoluautor projektu Landererovho parku Hans-Michael Földeak dňa 11.6.2017 o 14:00 a 16:00 hod (Šafarikovo námestie) predstaví nielen samotný projekt ale aj koncept tvorby mestských lúk na podporu biodiverzity.

Silent Courtyard Disco – nádvorie Mirbachovho paláca

Oliver Hangl je rakúsky umelec, ktorý svoju kariéru začínal ako herec a scénický dizajnér, ale momentálne pôsobí na poli voľného umenia. Jeho umenie má performatívny charakter a väčšina jeho projektov sa odohráva vo verejnom priestore. V rámci festivalu Hidden Places, ktorý je spolupracujúcim podujatím VOPZ dvaja DJ-i z Viedne a Bratislavy pripraví za pomoci slúchadiel tanečné podujatie v absolútnom tichu. Stovka slúchadiel, ktoré budú k dispozícii návštevníkom, bude rozdelená na dve polovice, pričom do jednej polovice bude prúdiť Hip Hop a do druhej hudba od bratislavského DJ-a Reverenda. Vznikne tak trochu nesúrodá tancujúca skupina ľudí, čo je zámerom podujatia.

9.6.2017 o 18:30 – nádvorie Mirbachovho paláca

Podďte s nami do záhrady – vedomostná súťaž

Počas Vašich návštev v niektorej zo zapojených lokalít v Bratislave sa môžete zúčastniť aj malej vedomostnej súťaže „Podďte s nami do záhrady“. Súťažiť sa bude o hodnotnú cenu – návštevu súkromnej ukážkovej prírodnej záhrady pani Hanky Sekulovej v Ivánke pri Dunaji a ceny, ktoré venoval Národný Trust n.o. Stačí správne odpovedať na tri otázky a získať pečiatky od našich dobrovoľníkov z minimálne troch zapojených lokalít a môžete súťažiť. Súťažné hárky nájdete na konci programového bulletinu. Vyplnené hárky odovzdajte, prosím, našim dobrovoľníkom v ktorejkoľvek zapojenej lokalite. Mená víťazov súťaže zverejníme na webstránke podujatia do 25.6.2017.

Víkend otvorených parkov a záhrad na Slovensku.

Do Víkendu otvorených parkov a záhrad sú v roku 2017 zapojené aj mnohé ďalšie parky a záhrady na Slovensku. Navštíviť môžete parky a záhrady v Dolnej Krupci, Modre, Budatíne, Budimíre, v Lednických Rovniach, v Spišskej Novej Vsi či v Liptovskom Hrádku. Lektorované prehliadky a skvelý sprievodný program je pre Vás pripravený vo viac ako 60 parkoch a záhradách na celom Slovensku. Komplexný zoznam spolu s pripraveným programom nájdete na stránke podujatia www.vopz.sk v časti Parky a záhrady.

Národný Trust n.o. a parky a záhrady na Slovensku:

Národný Trust n.o. je mimovládna nezisková organizácia, ktorej poslaním je ochrana a zmysluplné využívanie kultúrneho a prírodného dedičstva – historického prostredia Slovenska.

Národný Trust na Slovensku vznikol v roku 1996 inšpirovaný filozofiou a myšlienkami najstaršieho trustu na svete – Národným Trustom pre Veľkú Britániu, Wales a Severné Írsko.

Od roku 2008 je Národný Trust n.o. členom medzinárodnej siete trustov – International National Trust Organisations (INTO). Členovia tejto siete sa riadia spoločnými princípmi uvedenými v tzv. Edinburgskej deklarácii prijatej na 10. medzinárodnej konferencii Národných Trustov v škótskom Edinburgu. Národné Trusty v celom svete patria k najvýznamnejším mimovládnym organizáciám, venujúcim sa ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva.

V roku 2006 NT n.o. vzhľadom na nie práve ideálny stav mnohých historických parkov a záhrad na Slovensku a nedostatočnej informovanosti verejnosti v tejto oblasti inicioval vznik pracovnej skupiny „Priatelia historických parkov a záhrad“. Táto pracovná skupina pozostáva z odborníkov v danej oblasti ako aj nadšencov a dobrovoľníkov, ktorým nie je ľahostajný osud historických parkov a záhrad na Slovensku.

Cieľom skupiny je podnecovať záujem o historické parky a záhrady všetkými prostriedkami, vhodnými na zachovanie tohto typu kultúrneho dedičstva a na jeho lepšie poznanie a cenenie; pomôcť vedeckému výskumu, šíreniu informácií a ich medzinárodnej výmene, publikovaniu odborných a popularizačných diel, viesť obyvateľstvo k rešpektovaniu, chápaniu prírody a historického, resp. kultúrneho dedičstva.

Podujatie Víkend otvorených historických parkov a záhrad je jedným z konkrétnych výstupov a výsledkom spolupráce ľudí voľne združených v pracovnej skupine Priatelia historických parkov a záhrad. Národný Trust n.o. úspešne a v spolupráci s mnohými partnermi pripravil už osem ročníkov podujatia.

Pokiaľ ani Vám nie je ľahostajný osud parkov a záhrad na Slovensku a chcete by ste nám pomôcť pri vyššie uvedených cieľoch či príprave ďalšieho ročníka Víkendu otvorených parkov a záhrad ako dobrovoľník, či inou formou, kontaktujte nás na adrese kubikova@nt.sk. **Vaša pomoc je vítaná!**

Kontakt:

Národný Trust n.o.

Hlboká cesta 9

811 04 Bratislava

www.nt.sk

Číslo účtu v tvare IBAN: SK 3611 0000 0000 26277 35579 / Tatrabanka.

„Poďte s nami do záhrady“ vedomostná súťaž

Milí priatelia,

do našej súťaže o hodnotné ceny sa môžete zapojiť, ak nám odovzdáte na tomto hárku správne vyplnené odpovede **aspoň na tri** nižšie uvedené otázky a zároveň navštívite počas víkendu 10.-11.6.2017 **aspoň tri** nižšie uvedené záhrady.

Rómerov dom

1. Kde sa narodil František Floriš Rómer?

Záhrada Veľvyslanectva RF

2. Kto bol architektom vily nachádzajúcej sa v tejto záhrade?

Františkánska kláštorňá záhrada

3. Čo je typické pre kláštorňé záhrady?

Prüger-Wallnerova záhrada

4. Koľko skleníkov sa dnes nachádza v záhrade?

Bratislavská kalvária

5. Čo znamenajú slová Corpus Cristi?

Kochova záhrada

6. Čo sa nachádza v bazéne v Kochovej záhrade?

Vrakunská komunitná záhrada

7. Kto sa stará o záhradu?

Land Art umenie na záhrade

8. Ktoré dielo sa Vám tu páčilo?

Záhrada Ateliér E.M.

9. Kto bola Erna Masarovičová?

Jurajov dvor

10. V ktorom roku bola postavená tu stojaca vila?

Cyklokuchyňa

11. Akú knihu by ste si tu radi prečítali?

Baroková záhrada na BA hrade

12. Načo slúžila Sala terrena v tejto záhrade?

Ondrejský cintorín

13. Kto bol bratislavský Robinson?

Kollárovo námestie

14. Čo podľa Vás chýba na Kollárovom námestí?

Vyplnené a pečiatkami označené súťažné hárky odovzdajte prosím našim dobrovoľníkom, v ktorýchkoľvek zapojenej lokalite! Výsledky súťaže s menami výhercov zverejníme do 25. júna 2017 na www.vopz.sk

Meno a kontakt na súťažiaceho:

VÍKEND OTVORENÝCH PARKOV A ZÁHRAD 2017 www.vopz.sk

Organizátori a podporovatelia podujatia:

NÁRODNÝ TRUST

VÍKEND
OTVORENÝCH
PARKOV A ZÁHRAD

BRATISLAVA

Bratislava - Street Music

NÁRODNÁ RADA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hand a Käsťon
LITVOVY BARDOE

Hidden
Places
Festival

Plantago
dňa vkladu 22.05.17

KZ
Sprevádzajúci
pútnické
bratstvo

BRATISLAVA
BANKA

CamiHerba
Plan sleeping center

BDC

GREEN
FOUNDATION

STU
SLOVAK UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY IN BRATISLAVA
FACULTY OF ARCHITECTURE

Mediálni partneri:

rtv:
ROZHLAS A TELEVIZIA
SLOVENSKA

in.ba

.tasr.

s deťmi
.com

Národný Trust n.o.
www.nt.sk
2017